

осећамо, да нас Христос води молитвама Светог Саве. Осећали смо да нас Христос укрепљује његовим молитвама. А и даље ће бити тако, уколико останемо у правој вери и у заједници са Једном, Светом, Саборном и Апостолском Црквом. А Црква је тамо где је сабран сав народ Божији у Христу, тамо где дејствује благодат Божија и где се раздају дарови које добијамо ради служења у Цркви, у том, по речима Светог Симеона Новог Богослова, „новом свету“ и „новом рају“ за који нас је припремио Свети Сава.

Веома је захвално говорити о Савином завету данас, када се поново актуелизује питање идентитета и вредновања нашег историјског и духовног памћења. Ова проблематика, једном речју, тиче се душе народа. А душа народна, према речима богоумног и Преподобног Јустина Ћелијског „није нешто одвојено од нас појединаца, она је органско јединство свих душа свих појединаца. Ма шта ти радио, ма шта мислио, ма шта осећао – твој рад, твоја мисао, твоје осећање прониче сву народну душу.“ То се односи на све силе народне душе, на све њене мноштруке пројаве изражене кроз нашу православну културу. Темеље те културе поставио је онај кога је Црква Божија кроз сву вечност узнела као светилника и просветитеља и чији спомен данас прослављамо од краја до краја васељене. То је Свети Сава.

За његово име везује се постанак српског идентитета на свим плановима националног живота – духовном, политичком, културном, уметничком. Са њим је настало право, књижевност, почео је преображај уметности и формирање средњовековне националне и духовне идеологије која је у великој мери одредила даље токове наше историје.

Нас, данашње православне Србе, обавезује светосавско наслеђе. Обавезује нас, између осталог, да нађемо одговор на питање – шта нам је чинити у нашем времену? Човек се у свим временима налази пред избором који може бити користан или штетан, благотворан или погубан. У сваком случају јесте пресудан, јер се не тиче само нас, већ и оних који ће доћи после нас; не односи се само на историју него и на вечност.

Ако останемо верни Светом Сави као „наставнику и учитељу пута који води у живот“ и Светосављу као „православљу српског стила и искуства“, онда, упркос свему, можемо имати наду и благослов светитеља Саве, живог и прослављеног у вечној заједници љубави са Господом и са свима светима.

Помози нам Свети Саво да останемо деца Цркве и деца твоја.

Са жељом да вас све прате молитве Светог Саве упућене Христу Спаситељу, као и Наш благослов, честитамо вам нашу заједничку Крсну славу Савиндан.

Ваш у Христу Господу молитвеник пред Светим Савом,

ЕПИСКОП ШУМАДИЈСКИ

Дано у престоном Нам граду Крагујевцу
27/14. јануара 2015. године

Ј О В А Н
МИЛОШЉУ БОЖИЈОМ ПРАВОСЛАВНИ
ЕПИСКОП ШУМАДИЈСКИ

СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ, МОНАШТВУ И
ВЕРНОМ СВЕТОСАВСКОМ НАРОДУ
ОВЕ БОГОМ ЧУВАНЕ
ЕПАРХИЈЕ ШУМАДИЈСКЕ,
БЛАГОДАТ ВАМ И МИР ОД БОГА ОЦА,
БОГА СИНА И БОГА ДУХА СВЕТОГА И ДА
МОЛИТВЕ СВЕТОГ САВЕ БУДУ СА СВИМА ВАМА

О Светом Сави је до сада много речено и доста написано, али још увек има шта да се каже и пише, и заиста, и у наше време остало је још много неизреченог да се напише. У његов спомен саграђено је више манастира и црква и још увек се подижу. Али, највећи и најважнији храм Светог Саве је живи храм живог Бога озидан од живог камења, од његовог народа.

О њему, првом архиепископу „све српске и поморске земље“, с правом се говори као о јединственој личности српске историје. Изузетност Савиног живота је разлог што његову делатност изучавају научници разних струка, што се надахњују уметници и ствараоци из многих области, мада се још увек недовољно истиче значај Светог Саве као теолога, духовника и просветитеља, као и његов допринос српској богословској мисли.

Дубоко је урезано у свест нашег народа да није било доброг дела у историји које не води порекло од Светог Саве. У нашој националној историји увек је био и занавек остао највећи и незамењиви народни вођа на путу из смрти у бесмртност, из овог пролазног у живот вечни. Према речима Преподобног Јустина Ђелиског, ми имамо у Светом Сави непогрешивог и неустрашивог вођу богочовечанског прогреса, који душу нашу претвара у бесмртну и вечну и невидљиво је даноноћним молитвама води кроз ову „воденицу смрти и уводи у Царство Христове бесмртности и вечности, где сва савршенства и све радости збртимљени живе“.

У личности Светог Саве, као и у личности сваког светитеља, имамо остварене богочовечанске животне циљеве, као што су стицање Господа Христа, живети у Њему и ради Њега и на тај начин савладати страсти у себи и у ближњима око себе. За све свете је Господ Христос све у свему,

Он је све у души, све у срцу, све у животу, све у народу, све у држави.

Свети Сава је први Србин који је нашао модел како да његов народ живи у љубави са Истоком и у миру са Западом. Пут до откривања тог начина није био ни лак ни једноставан. Када је узрастао и сазрео да се позабави духовном, политичком и културном судбином свог народа, Срби су били подељени по шавовима који подсећају на данашње. Али, српски народ је у њега имао неограничено поверење због његове духовности, мудрости и одлучности. Безгранична оданост је проистицала и из његовог светог, праведног и жртвеног начина живота. Жртвовао се до крајњих граница за свој народ, молећи се за њега, служећи му Христовим примером: *Као што ни Син Човечији није дошао да му служе, него да служи и даде свој живот у откуп за многе* (Мт 20, 28). И заиста, Свети Сава је дао себе за Христа и за свој народ.

За њега Црква јесте народ Божији – Тело Христово. Не говори да је Царство Божије негде тамо, него да је Господ присутан овде и сада у Цркви, казује да Христа не тражимо ни на небу ни на земљи пре него га потражимо у другом човеку. Ако Христа не нађемо прво у ближњем, нећемо га наћи ни на неком другом месту. Проповедајући људима љубав и мир међу браћом, Свети Сава саопштава да се тако ствара заједница у којој царују ред и поштовање другог а у коју је желео да уведе цео свој народ. А ред и достојанство, проистекли из љубави, вековима су чували нашу породицу, Цркву и целокупно друштво. Где нема љубави из које проистиче уређен поредак, нема ни заједнице као простора за спасење. Заједница са Христом и заједница људи међу собом, прелази и непрестиву границу – границу смрти. У њој више нема ни-

каквих подела, чак ни на живе и мртве: *Јер као што је штојело једно и има угове многе, а сви угови једнога штојела, иако су многи, једно су штојело, тако и Христос* (1 Кор 12, 12).

Из Савиних беседа и житија која су написали Доментијан и Теодосије ово се јасно може видети. Служење Богу и Цркви је његово суштинско и најдубље стремљење. Ако то не знамо, остајемо без јасне представе о Светом Сави и о нама самима, о времену у којем живимо и о сопственим искушењима и могућностима.

Свети Сава је уткан у све поре живота српског народа свог времена и свих доцнијих историјских периода све до данас. Све делове наше историје и све учеснике наше повести је оплемењено, облагородио, осветио. Благодатни смисао таквог живота и рада пратили су наш народ кроз векове, а и данас га прате. Његова светлост нам је светлила у тами ропства, његов ум нас је саветовао шта нам ваља чинити кад год смо били у недоумици и на историјској раскрсници.

Само захваљујући његовој помоћи, на једној, и спремности Срба да га следе и слушају као свог духовног оца, учитеља и просветитеља, на другој страни, ми смо се одржали на овој ветрометини до дана данашњег. И данас, ми свој опстанак видимо у што вернијем следовању Христовог пута који је пропутио и нама у аманет оставио Свети Сава. Осим овог пута, све друго су странпутице и беспућа. Зато можемо са Светим владиком Николајем да кажемо, благо мајци која Саву роди и Србима док их Сава води.

Буде ли следовао Светог Саву као свога вођу, оца, учитеља и просветитеља, наш народ ће остати и опстати ма где да живи на овом Божијем шару, а нарочито на светим косовско-метохијским просторима. Ми смо увек, у свим нашим невољама и патњама осећали, а и сада